

Min ven Carl Nielsen

Historien om den glade enke i komponistens barndomshjem

Af
INGE HOLM KNUDSEN

Foto:
HANS ØSTERGAARD

– Et palads med sol, lys og glæde ...
Sådan skrev den berømte fynbo, musikeren og komponisten Carl Nielsen, om sit barndomshjem i Nr. Lyndelse.

Måske er det ikke lige de ord, en mere nøgtern og uvildig beskuer vil bruge om det beskedne, hvidmalede hus tæt ved Fåborg-landevejen mellem Nr. Lyndelse og Nr. Søby, men hyggeligt er det i hvert fald. Med splinternyt stråtag og solblink i de små ruder. Og inden døre rummer det ikke bare et nostalgisk museum med billeder og ting fra en svunden tid, men også et hverdags hjem for en højst nutidig kustode.

Her, i den ene ende af bygningen, har Hanna Nattestad haft sit hjem de sidste 16 år. Når hun på onsdag endnu en gang åbner dørene for en ny museumssæson, der strækker sig helt til oktober, er hun parat til at tage sig af gæster, der elsker den musikalske fynbo og betragter ham som en personlig ven, som hun selv gør det. I tilgift til entrebilletten (2 kroner for voksne) får de båndmusik med dejlige symfonier, og adskillige har også været så heldige at dumpe ind til en tår kaffe og friskbagt kringle, selv om det ikke hører med til programmet.

Fra klokken 10 til 17 på bade hverdage og helligdage holder Hanna Nattestad dørene åbne, og somme tider meget længere. For hvad skal man for eksempel stille op, når en flink, musikinteresseret englænder kommer stormende lige efter lukketid, med tårerne strømmende ned over ansigtet, og fortæller, at dette har han ventet på i 18 år? Og bagefter skriver i gæstebogen, at mødet med Carl Niensens Barndomshjem og Hanna Nattestad var den stærkeste, mest fredfyldte og livgivende begivenhed i hans liv?

– Han sad i lænestolen i min private stue og græd, og han blev her i fire timer, mindes Hanna Nattestad.

Lærte at rubbe neglene

Gråd er noget, hun selv har kendt til og derfor tager alvorligt. Folk, som kender hende, påstår, at hun er god at hælde sit hoved til, hvis man har problemer, og at hendes hjælpsomhed er udtømmelig. Derfor står hendes telefon aldrig stille – den ringer også adskillige gange på denne hverdag – og hun kalkulerer automatisk med store telefonregninger.

– Men jeg har trods alle sorger haft et rigt og godt liv og tror på, at der stadig er mange spændende oplevelser i vente til mig, fastslår hun.

Hun voksede op bare en

I 21 år har Hanna Nattestad virket som organist i Heden Kirke, og det er et job, hun er meget glad for. Især holder hun af de kirkelige handlinger omkring dåb og konfirmation, fordi de er højdepunkter i familiernes liv. Selv har hun tre børn og fire børnebørn.

halv kilometer fra Carl Niensens hus, i et friskoleinteressert hjem i Nr. Søby. Denne livsindstilling stammede nok mest fra hendes far, for moderen kom fra en stærk indremissionskøbe på Sjælland og har sikkert haft sit hyr med at falde til blandt »de glade kristne på Fyn«, som Hanna Nattestad udtrykker det.

Både hun, hendes tvillingesøster og de to øvrige søskende gik i Nr. Søby Friskole hos lærer Thorvald Andersen, som var en gudbenådet fortæller. Der var kun skolegang hver anden dag, så de fire børn lærte at

rubbe neglene hjemme på faderens gartneri.

– Det var jo almindeligt, at børn på landet hjalp til dengang, så vi plantede porrer og sorterede tomater i én uendelighed, fortæller Hanna Nattestad. Hun understreger samtidig, at hun havde en tryk og god barndom, og at hun elskede sin skole.

Love story på fynsk

Hun var kun 16 år, da hun traf den mand, hun skulle knytte sin skæbne til, og som hun siden kom til at

de stærke, ukuelige øboer en utrolig dejlig oplevelse for hende.

– Jeg husker endnu så tydeligt, at kisten blev stillet på gårdspladsen, og at de slæbte stueorglet uden for huset. Her sad jeg under den høje, klare himmel og spillede et par salmer, før kisten på lastvogn blev kørt op til den lille kirke et stykke borte, siger hun.

Bryllup og kaffebord

To år efter det første stævne i Nr. Søby fik Hjalte Nattestad en lærerstilling i en landsby i Sønderjylland, og da man helst ville have en gift lærer, blev der først holdt bryllup. Alle dage efter drog det nygifte par til Tomsbøl ved Gråsten og blev modtaget med både æresport og stort sønderjysk kaffebord. Tre år senere flyttede familien Nattestad, der nu var blevet forøget med to døtre, til Snøde på Nordlangeland, og her kom det tredje barn, en søn, til verden.

– Læreren var på 350 kroner om måneden, men vi klarede os, og når jeg tænker tilbage, husker jeg kun de gode timer fra de mange år, vi tilbragte på Lange-land. Vi boede i den gamle førstelærerbolig, der var så stor, at mange troede, det måtte være præstegården, så der var nok at rive i. Vi deltog jo også i vid udstrækning i egnens liv, der dengang var præget af ganske store klasseforskelle.

Eksempelvis var det nødvendigt i dette lille landsbysamfund at holde ikke færre end fire juletræsfester, nemlig i »klubben«, der talte dem fra de mere velhavende hjem, i husmandsforeningen, i den socialdemokratiske forening og i kredsen omkring missionshuset, konstaterer Hanna Nattestad.

Modet med døden

Men lykken varede ikke ved. Omkring juletid i 1963 klagede Hjalte Nattestad over utilpashed og træthed, og en undersøgelse i begyndelsen af det nye år afslørede, at han led af uheldbrede leukæmi. Et halvt år

efter var han død, og Hanna Nattestad stod alene tilbage med tre børn. Hun var da bare 32 år.

– Min mand var klar over, at han skulle dø, og ordnede selv alt det praktiske i tide. Han satte mig grundigt ind i vore økonomiske forhold, bestemte hvilke salmer, der skulle synges til hans begravelse og bad om at blive indlagt på Svendborg Sygehus, hvor han følte sig godt behandlet, siger Hanna Nattestad, der i dag er 55 år.

Hun føler, at alt for mange mennesker døde alt for unge omkring hende på den tid. Det gjorde hende syg om hjertet, og i en periode havde hun det virkelig skidt, både fysisk og psykisk. Men hun er af den livsduelige type, der altid synes at overleve, og derfor klarede hun trods alt tilværelsen for sig selv og børnene, der alle tre nu er uddannede som pædagoger. Hun fik mindste pension efter sin mand, og den beskedne indtægt supplerede hun med job i forskellige gartnerier og som organist i Heden. Det skete, efter at hun var flyttet til Nr. Søby som enke.

Den trofaste vagabond

– Dengang havde folk mere tid til hinanden end nu, og det var en stor støtte for mig at være blandt familie og venner og at blive optaget i egnens kulturelle liv. I dag har mange nok i deres eget og synes end ikke at have overskud til at give deres døde en stor, skøn begravelse. De lader det hele foregå i dybeste stilhed, som det fremgår af avisens dødsannoncer. Min mand var sådan en glad sjæl, og han ville have nydt synet af alle de mennesker, der kom til hans begravelse. Faktisk kunne de næsten ikke rummes i kirken.

Blandt gæsterne var en vagabond, en meget intelligent mand, som det var gået skævt for, og som ofte besøgte os i lærerboligen. Han mødte trofast op i sine pjalter og lyttede som alle os andre til skolekoret, der sang »Min Jesus lad mit hjerte få«, som min mand selv havde indøvet med børnene. Jo, den dag vil jeg

Da hun var 16 år oplevede hun sit livs love story. Forelskede sig i en ung færing, giftede sig med ham to år senere – og blev enke som 32-årig. Alligevel har Hanna Nattestad ikke mistet livsmotet. I dag er hun så aktiv som aldrig før, organist i Nr. Søby Kirke, kustode i Carl Niensens Barndomshjem i Nr. Lyndelse og god at hælde sit hoved til for dem, der har det svært. Om få dage indleder hun en ny, spændende museumssæson for sin gode ven Carl Nielsen.

Hanna Nattestad foran det beskedne, men kønne hus, som Carl Nielsen kaldte »et palads med sol, lys og glæde«. Selvfølgelig er museet for den fynske komponist er indrettet i rummene til venstre for hoveddøren, mens kustodens privatbolig ligger til højre.

huske til mine dages ende, siger Hanna Nattestad.

Gæster fra hele verden

For 16 år siden fik hun jobbet som kustode i Carl Niensens Barndomshjem – det omfatter bolig og varme, men ingen egentlig løn – og det har bragt hende i forbindelse med en masse interessante mennesker. Hun elsker at snakke og fortæller glad og gerne om komponistens fynske barndom. Besøgstallet er ikke overvældende, 1200 i hver sæson.

– Men vi sætser mere på kvalitet end kvantitet, udtaler museets kustode med fast stemme. Hun bliver vred, når der med mellemrum tales om at flytte det kønne, gamle hus til eksempelvis Den fynske Landsby, for det hus bør ligge, hvor det altid har ligget, og hvor det hører hjemme, mener hun. Til gengæld hilser hun det kommende Carl Nielsen-museum ved Koncerthuset i Odense velkommen.

men. De to vidt forskellige arrangementer vil komme til at supplere hinanden på udmærket vis, forestiller hun sig.

Af husets gæstebog kan man se, at mange musikinteresserede fra ind- og udland har været glade for at besøge de små stuer i Nr. Lyndelse. En russisk musiker og en amerikansk ambassadør har prentet deres navnetræk på samme side. En besøgende takker for, at »de Nielsen'ske stuer bliver holdt så pænt«. En udlænding kalder ham »den store dansker« og taler om husets helt specielle atmosfære.

Pennevennen i England

En engelsk dreng på 12 år, der af lutter interesse for Carl Nielsen har lært sig dansk på aftenskole, har været på visit sammen med sine forældre og skriver i et brev til kustoden, at han netop har besøgt Canterbury og oplevet Mahlers 8. symfoni. »Kære direktør, titulerer han hende og spørger, om hun vil være hans penneven. På dansk. Hvad hun for længst har sagt ja til.

– Sådan indebærer livet mange lyspunkter, når blot man har øje for dem, og jeg henter mange fine oplevelser her, siger Hanna Nattestad, der har lært at bære tilværelsens prøvelser med fatning og undervejs har fundet ud af, at hun er stærkere, end hun troede.

Købte De bil sidste år i april

Så kan De stadig nå at få Danmarks bedste langtidsgaranti på rustbeskyttelse.

Rustbeskyttelse 12 års garanti Behandling kun hvert 2. år

Højere brugtpris:

Biler i Danmark skal holde meget længere end de 6 år som fabriks-garantien løber.

Få derfor TekTrols 12 års garanti fra starten og opnå en højere brugtpris.

TekTrol
ANTI-RUST

Dalumvej 60
Tlf. 09 11 65 58

